

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: MIEHIKKÄLÄ	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Kelomäki 1	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: työ- ja valmistuspaikat	Tyypin tarkenne: vilja-auranpohjat		
Kohteen laajuus: ø 3,3 m	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: maanpäälliset rakenteet ja oppaana toimineen Heikki Uusiheimalan mittaukset.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i> ☒	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: kohde sijaitsee n. 20 km Miehikkälän kirkolta suuntaan NW.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Sairalammen ja Kelokorven välissä kohoavan mäen lounaaseen viettävän rinteiden keskivaiheilla. Paikalliset asukkaat kutsuvat mäkeä Kelomäeksi; toinen samanniminen mäki sijaitsee läheisen Kelovuoren SW-puolella. Virojoki virtaa kohteesta kilometrin päässä lännessä ja Purhon tie (14706) 1,3 km:n päässä samassa suunnassa. Kelomäelle vie metsäautotie, joka erkanelee Valkoseen vievästä paikallistiestä (14720) luoteeseen.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6740120	E: 525254	Korkeus m mpy: n. 62
Koordinaattien tarkenne: keskikoordinaatti (± 3 m).			
Peruskartta: PK 3131 07 PURHO			
Rekisterikylä (jos tarpeen):-		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 489-893-1-1	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 27.9.2016	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä.
Tarkastusolosuhteet: hyvät.

Liitteet: karttaliite ja kolme kuvaliitettä, joissa yhteensä kuusi kuvaa kohteesta.
Muuta: oppaana toimi Heikki Uusiheimala. Tarkastuskäyntiin osallistuivat myös tutkija Armi Oinonen Miehikkälän Museoista sekä tutkija Kirsi Toivonen Kymenlaakson museosta. H. Uusiheimala on merkinnyt aumanpohjan maastoon kepein ja niihin sidotuin punaisin kuitunauhoin.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: A. Oinosen (Miehikkälän museot) ilmoitus kohteista.
Ympäristö ja maasto: Kohde sijaitsee Sairalammen ja Kelokorven välissä kohoavan Kelomäen lounaaseen viettävän rintein keskivaiheilla. Aumanpohjan ympäristö kasvaa nuorehkoa sekametsää: kuusta, mäntyä, pihlajaa sekä koivua. H. Uusiheimalan mukaan alueella on vuonna 1984 suoritettu hakkuita, jolloin metsä oli vielä havupuuvaltainen. Aluskasvillisuus koostuu sammalesta, ruohosta, saniaisesta, puolukasta, juolukasta sekä mustikasta. Aumanpohja oli tarkastuksen aikaan lähes kokonaisuudessaan aluskasvillisuuden peitossa, ainoastaan rakenteen reunakivet pilkkottivat paikoitellen kasvillisuuden alta.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Aumanpohja on halkaisijaltaan pyöreä (3,3 m) ja se on kauttaaltaan kivetty. Rakenteeseen oli käytetty pääosin sileä- ja pyöreäpintaisia, lohkomattomia luonnonkiviä, mutta kivien joukossa oli myös joitain särmikkäitä kiviä. Aumanpohjaan käytetyn kivimateriaalin Ø vaihteli välillä 20-40 cm, mutta rakenteen reunakivistä ainakin osa oli kooltaan hieman tätä suurempia. Yksi aluskasvillisuuden alta näkyvistä, rakenteen S-sivustan reunakivistä oli kooltaan peräti 70x50 cm.
Muuta tietoa: H. Uusiheimala on paljastanut kohteen aluskasvillisuuden alta ja dokumentoinut sen mittaamalla ja valokuvamalla vv. 2006–2007. Hänen tekemiään havaintoja ja tietoja on käytetty osin tarkastuskertomuksen laatimisessa vuonna 2016. Uusiheimalan Purhon alueella sijaitsevista kivetyistä aumanpohjista tekemien havaintojen perusteella, on Kelomäki 1:ssä kyseessä kivrakenteen halkaisijan perusteella ($\geq 2,7$ m) syysviljan (ruis) säilyttämiseen käytetty aumanpohja.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: kohde lienee säilynyt pintaturpeen alla vahingoittumattomana.
Hoidon tarve: kohde vaatisi paljastamista aluskasvillisuudesta.
Ehdotus suoja-alueeksi: -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: ei ole tiedossa.
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99B, 48100 Kotka. Gsm 040-7162322.
Muut tiedot: -
Lähilöydöt: Kohteesta 30-180 m:n päässä kaakkoon sijaitsee kaksi muuta vilja-amanpohjaa: Purho, Kelomäki 2 ja Purho, Kelomäki 3, jotka tarkastettiin ja dokumentointiin saman maastokäynnin yhteydessä 27.9.2016.
Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): A. Oinonen, Miehikkälän museot, p: 040 752 7770.

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

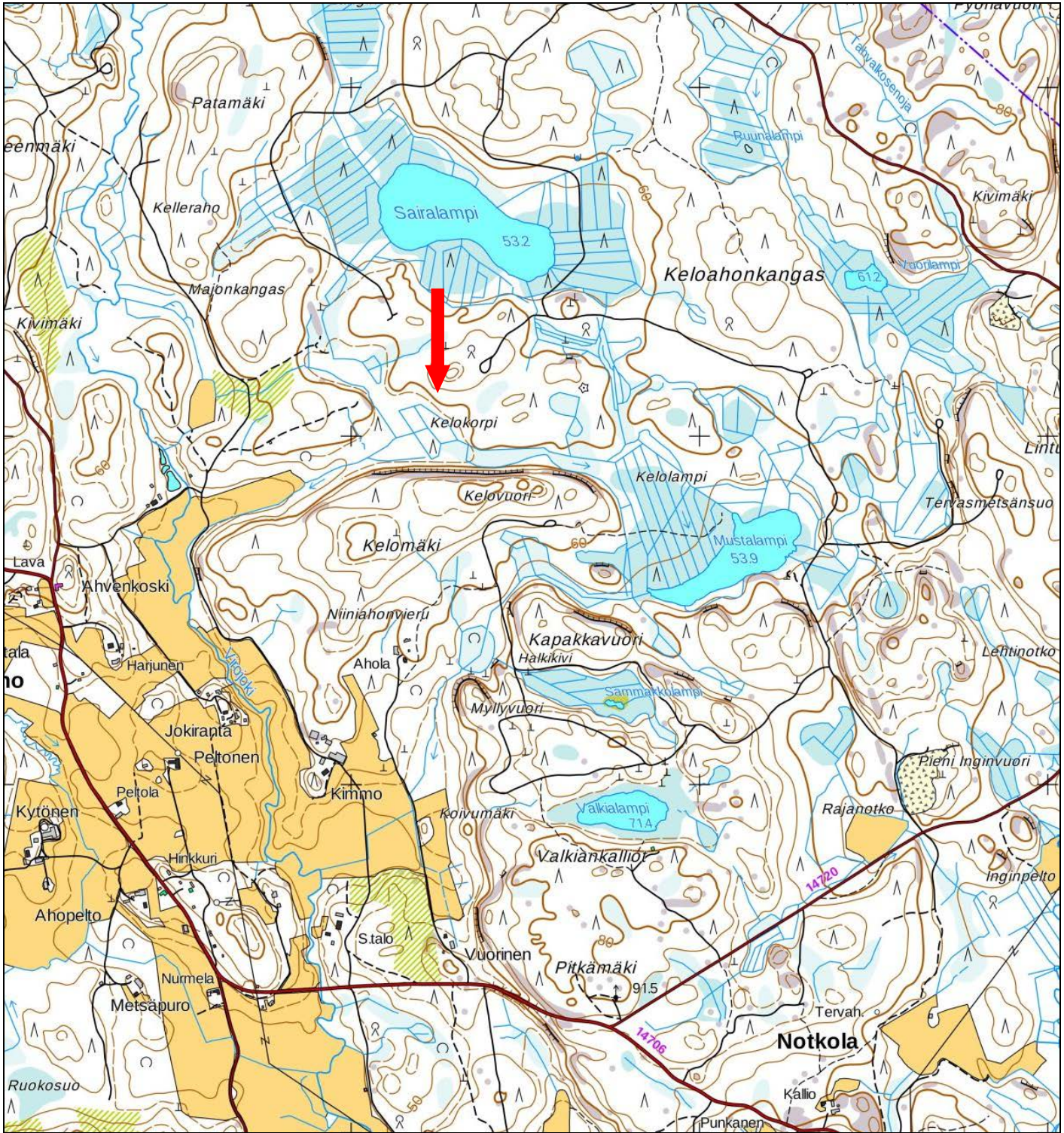
Päiväys: Kotka 19.12.2016

Allekirjoitus:

Marita Kykyri

LIITE: karttaote/karttaotteet:

Kartta 1: Kohteen sijainti merkittynä punaisella nuolella. Ote maastokartasta L5223. Maanmittauslaitos.

LIITE: kuvat:

Kuva 1: Aluskasvillisuuden peittämä aumanpohja. SE. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuvat 2: Aumanpohjan W-sivustan kivilatomusta. Lähikuva. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Aumanpohja suunnasta S. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 4: Aumanpohja 2006-2007 pintaturpeen alta paljastettuna. SE.
Kuva: H. Uusiheimala.

Kuva 5: H. Uusiheimalan tekemä pienoismalli vilja-aumasta. Alinna "kivistä" tehty aumanpohja, jonka päälle viljalyhteet on ladottu.
Kuva: KyM/M. Kykyri.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
  - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
  - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
  - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohdeita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
  - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
  - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihminen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
  - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
  - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittämiseksi
  - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.